Pere Vicenç - Regent de la Generalitat (1367-1369)

Autor:
Data de publicació: 16-09-2020

Durant la segona meitat del segle XIV hi va haver el període de formació de la Generalitat de Catalunya, patint la seva estructura organitzativa diferents canvis com la substitució del seu òrgan de govern col·legiat de diputats estatals per un regent. La ubicació del manuscrit comunament conegut com "Llibre de Vuit Senyals" ens ha proporcionat noves dades sobre l'origen d'aquesta política pendent que duraria fins a 1375.

Revista d'Estudis Històric-Jurídics
versió impresa Issn 0716-5455
Reverend estud. hist.-juríd. no.42 Fa Valparaíso. 2020
http://dx.doi.org/10.4067/S0716-54552020000100347

ESTUDIS - HISTÒRIA DEL DRET EUROPEU

La Generalitat de Catalunya sota el govern del regent Pere Vicenç (1367-1369)

La Generalitat de Catalunya sota el govern del regent Pere Vicenç (1367-1369)

Pere Ripoll Sastre1

1.1.1 Universitat Pompeu Fabra. Professor d'Història del Dret. Universitat Pompeu Fabra. Universitat Rovira i Virgili. Universitat Oberta de Catalunya. ESERP - Escola d'Empresa i Dret. Departament de Dret. Edifici Roger de Llúria Ramon Trias Fargas, 25-27, 08005 Barcelona, Espanya. pere.ripoll@upf.edu

RESUM

Durant la segona meitat del segle XIV hi va haver el període de formació de la Generalitat de Catalunya, patint la seva estructura organitzativa diferents canvis com la substitució del seu òrgan de govern col·legiat de diputats estatals per un

regent. La ubicació del manuscrit comunament conegut com "Llibre de Vuit Senyals" ens ha proporcionat noves dades sobre l'origen d'aquesta política pendent que duraria fins a 1375.

Paraules clau: Generalitat de Catalunya medieval; presidents; segles XIV i XV; dualisme polític; estades; compilació de la dreta

ABSTRACTE

La segona meitat del segle XIV va representar el període de formació de la Generalitat de Catalunya, amb una experiència organitzativa estructurant diferents canvis, ja que va ser la substitució del seu òrgan de govern col·legiat per un únic administrador. La identificació del manuscrit conegut localment com "Vuit Senyals' Llibre" ha proporcionat nova informació sobre els orígens d'aquesta política pendent que duraria fins a 1375.

Paraules clau: Govern medieval català; presidents; segles XIV i XV; dualisme polític; Finques; compilació de la llei

INTRODUCCIÓ

El 16 de juliol de 1597 Pere Pau Vidal es va convertir en Major Scribe de la Diputació de Catalunya o Generalitat. 1 Les seves actuacions en l'arxiu d'aquesta institució van generar diverses obres, entre les quals destaca el seu Repertori Gros que va inventar tota la documentació custodiada en aquest arxiu i que es va començar a fer a partir de 1596; i d'altra banda el seu manuscrit de capitals i actes de cort antichs (capítols antics i actes de tall) la preparació del document datat el 1611. En el Repertori Gros,un imponent llibre de 1100 folis actualment dividit en cinc volums i amb un índex diferent de 339folis 2,Vidal va enregistrar un manuscrit que en aquell moment era conegut com a Llibre Se de Vuit i que estava custodiat a la sala número 4 de l'armari titulat Capítols de Cort3 (Capítols delTribunal), un lloc de l'arxiu on es trobaven els documents d'especial rellevància per a la institució. 1.4 Els anys

Anys més tard i segurament influenciats per la seva important tasca de catalogació i gestió, a més de la possible intenció de promoure la comprensió del material custodiat en l'expedient de diputat, Vidal es va implicar en la composició del seu propi compendi d'estàndards antics, els esmentats capitals i actes de cort antichs5,la qual cosa donaria lloc a una versió més completa de la LVS,un document que al seu torn sintetitzaria l'evolució observada durant el procés de catalogació experimentat per l'escriba. En el segon foli va exposar les fonts del seu compendi: [...] Es tracta de estat renovat i posat en tot son punt lo present llibre de capítols i actes de cort antichs, ab sa rública, títols y notes, i ab sos original comprovats trets dels llibres de vuyt senyals, i de l'Anima i lesseculacions de diputats i olors de comptes de dit General, recondits en l'arxiu del General per Pere Pau Vidal [...] 1.6.6.1

L'escriba coneixia el LVS i l'identificava com la principal font d'informació del conjunt d'antigues normes substantives i reguladors de l'oficina de diputat i hearer. Un marc normatiu, per tant, que Vidal considerava que s'havia d'actualitzar, complementant-lo amb els llibres de l'ànima de la Diputació juntament amb els de les insaculacions de Membres i Escoltes7,un conjunt documental que situava al mateix nivell d'importància i recursos d'informació.

Amb aquestes dades, Vidal no només va demostrar l'existència de la LVS sinó que també va mostrar la importància que el document tenia per a ell en la comprensió de les bases normatives de la jurisdicció embrionària de la Diputació De Catalunya8,i amb ell, aportant les últimes dades a l'existència del manuscrit fins que Toms de Montagut reflexioni sobre la LVS en el seu estudi sobre el Llibre de Quatre Senyals, la recopilació de normes que formalitzen la jurisdicció de la Generalitat i el règim jurídic sobre les competències administratives i tributàries que li concedeixen les reformes del període 1413-1423, i que completarien les reformes posteriors de 1433, 1452 i 1455, donant com a resultat unperíode de pleor institucional 9 caracteritzat per la seva reafirmació com a organisme independent , permanent i central en la vida política del Principat. Montagut va relacionar l'aparició de la LQS amb la influència prèvia d'un procés que donaria lloc a l'aparició de la LVS,que reuniria les normes de la Generalitat abans de 1413-1423 i el motiu de l'existència hauria estat ordenar i legitimar l'antiga pràctica judicial del General, qüestió sorgida durant les Corts de 1413 amb l'arribada de la Trastámara a Catalunya quan Ferran I va organitzar el turment de la jurisdicció als diputats ab certa salvedat (la

concessió de jurisdicció als diputats amb alguna advertència), la qual cosa implicava que malgrat les importants reformes de les Corts, la jurisdicció inicial de la Generalitat o els seus membres no va ser abrogada, sinó que estava en vigor en l'alternativa i, per tant, va servir de base addicional per a la pràctica judicial fins que els nous Tribunals considerin el contrari. Els aspectes jurisdiccionals de la Generalitat van anar canviant durant les dècades posteriors a 1413 provocant que molta regulació dels segles anteriors quedi obsoleta, més encara , el 1455 es va modificar la forma d'elecció de diputats i escoltes donant lloc a una nova forma de jurisdicció i abandonant així l'antiga pràctica judicial. Això és el que hauria portat a la irrupció de la LQS i la recopilació dels preceptes de la jurisdicció reformada de la Generalitat. 10 A partir d'aquest enfocament que el LVS i el LQS serien representatius dels dos períodes històrics més importants de la Generalitat, el primer mostrant un conjunt de regles anteriors a 1413 que ajudarien a respondre a certes incògnites com el que era el temps més o menys precís de la institució considerat fundacional. 11 de maig de 2011

El LQS va presentar una difusió que va culminar amb la seva impressió de princeps de 1634, que va fixar el text canònic de l'obra que més tard donaria lloc a reedicions posteriors de 1683 i 1698. Això no va passar amb el LVS,un manuscrit que Montagut no va poder localitzar perquè el seu enfocament era a través del que considerava "llibres de vuit signes", un conjunt documental que pel seu contingut hauria estat relacionat amb el manuscrit en qüestió transmetent la tradició del text i quins serien els manuscrits ACA G-157, ACA G-155/3 i ACA G-154. 12 Cap d'aquests manuscrits és el LVS, encara que dos d'ells contenen referències directes que van ser fonamentals per identificar el manuscrit probablement com el LVS,obres que van ocupar la tesi doctoral de l'autor d'aquest article, ja que tot aquest enfocament plantejava la qüestió del que podria haver passat amb aquest manuscrit, si encara seria possible que es conservés, on i en quin estat de conservació per tal de fer la seva transcripció i observar les particularitats dels seus continguts que ens ajudarien a respondre una sèrie de preguntes relacionades amb aquesta jurisdicció embrionària de la institució. Des de la LVS no hi va haver estudis més enllà de les aproximacions a17 de Toms de Montagut. Alguns estudis s'han referit al manuscrit de manera indirecta i sense vincular-lo a la LVS quan han analitzat el manuscrit del qual hem comprovat que en realitat és el LVS. Segurament el que hauria provocat aquesta manca d'informació, estudis i notícies sobre aquest document serien les poques dades existents fins que el treball de recerca de l'esmentada tesi doctoral, ja que un manuscrit titulat com a tal no apareix en cap fitxer, només es nomena sense cap descripció ni dades complementàries en els tres manuscrits esmentats anteriorment i en l'inventari de principis del segle XVII de Pere Pau Vidal.

No és l'objectiu d'aquest article detallar com va ser el procés de recerca que va portar a la ubicació de la LVS, aixòes farà a càrrec d'altres treballs més extensos que sortiran més endavant, per la qual cosa es recomana consultar per a tot el relacionat amb aquest tema, també s'espera que aparegui una obra específica sobre Pere Pau Vidal i el seu compendi en el futur. Només es pot esmentar que la recopilació d'un conjunt de dades va permetre trobar el LVS i confirmar que el manuscrit de Pere Pau Vidal (G-154) en realitat contenia la còpia exacta de la LVS així com quines parts del manuscrit eren específicament, ja que Vidal no ho vaespecificar 13. Per tant, aquest article se centrarà en analitzar les particularitats que apareixen en el LVS respecte al nomenament de Pere Vicenç i que considerem una novetat fins ara inèdita, ja que el manuscrit recollia tota la informació del document notarial que registrava aquesta matèria en el transcurs de les Corts de 1367-1368. El LVS també transcriu el Tribunal de 1368-1369 des que va continuar desenvolupant el règim legal del Regent14. Aquestes últimes Corts havien estat fins ara la principal referència sobre el nomenament més immediat de Pere Vicenç, ja que només se li va presentar per donar compte de la Generalitat, i com els antepenultimates encara havien elegit diputats, es va inferir que hauria estat nomenat en les Corts de 1367-1368.

Jo.. El General de Catalunya i la seva Diputació o Generalitat

Al llarg d'aquest article ens referim constantment al "General de Catalunya" o simplement a "el General", pel qual entenem, seguint Paolo Grossi, que són les universitas,i per tant, el titular del poder públic, el populus; és la unitat orgànica, la institucionalització del poder. 15 Seguint Toms de Montagut, la Universitas Cathaloniae o General de Catalunya és el reconeixement de la dimensió política de la comunitat general i la seva institucionalització a través del pactisme jurídic, la qual cosa implica que la forma d'organització política serà la monarquia dualista, titular de la iurisdictio generalis de 1283. A partir d'aquest reconeixement, les lleis en general només es poden promulgar amb el consentiment de la Junta General, i per tant de la comunitat general, que, en estar representada al Tribunal Generalde Catalunya 16,participarà en aquesta iurisdictio generalis que no és més que el poder públic de Catalunya. 17 Amb tot això i a efectes fiscals, 1283 assumeix que la monarquia està deposada, mitjançant un "pacte constitucional", del seu iurisdicte complet original, i per tant el General de Catalunya (els tres estats reunits al Tribunal) segueix sent objecte actiu de la relació jurídica de tributació, serà, per tant, el títol de la facultat de tributació i el dret a la tributació, mentre

que la seva Diputació o Generalitat tindrà l'exercici d'aquest poder i dret perquè és l'òrgan permanent i representatiu de la Junta General, i per tant, com es veurà, li serà fins a recollir i gestionar tots els impostos constituïts i regulats pel Tribunal General. 18 de maig de 2018

II. Nomenament i facultats conferides a Pere Vicenç

Tant M.T. Ferrer Mallol com A. Estrada-Rius coincideixen que des dels Jutjats de Vilafranca del Penedès de 1367 es conserva molta documentació i que per això es conserva el nomenament de Pere Vicenç com a regent de la Diputació, en lloc dels membres, s'infereix de la informació dels Jutjats i de la documentació posterior emesa per la Generalitat, que sí que mostra que les seves competències haurien estat transferides a l'únic regent de la institució a causa del malestar que la gestió de la Generalitat per part dels membres hagués causat dins de les armes. 19 El LVS no va escapar d'aquesta decisió important, proporcionant tota la informació relativa a l'origen d'aquesta figura (ff. 82-87 LVS / 166r-176v G-154), proporcionada per un document notarial emès per l'escriba Guillem de Montmany explicant com el rei va acceptar els capítols d'aquest Tribunal sense ser presentat a ell, possiblement perquè havia de sortir abans en els assumptes de guerra, que és una nova font d'informació sobre aquest tema. De fet, el Tribunal va plantejar una nova administració de la institució a través de fortes mesures, en primer lloc els diputats i funcionaris de la Generalitat i per tant els responsables del professor es van quedar cecs en considerar que no i són mester o necessaris (no són necessaris o són necessaris, previstos per al. 2)20. Aquesta diputació cessada seria auditada per tres representants de cada braç juntament amb Pere Vicenç, mentre que els diputats per les estimacions i musts (els que revisaven soldats i cavalls per pagar salaris) serien substituïts per Pere de M'rgens, escriba de ració (disp. 3)21. Pere Vicenç substituiria els membres en totes les seves funcions i competències, amb la capacitat de nomenar i deposar qualsevol funcionari o funcionari que implementés les seves decisions, preses, però, amb l'assessorament dels responsables (disp. 10)22.

L'origen d'aquesta figura, la del regent, es troba a les Corts Monsòniques de 1362-1363 quan es decideix confiar la comptabilitat de la Diputació a algú especialitzat que seria conegut com a regent dels comptes(regent dels comptes). El 1365 els diputats dotats pels Jutjats de Tortosa van nomenar Pere Vicenç, que es veu pertanyent a la hisenda del rei i que va succeir Huguet Cardona en el càrrec. Tres anys més tard Vicenç passaria de ser regent dels comptes a regent de la Diputació23.

L'administració cessada lliuraria tots els diners restants, accions o béns al nou regent (disp.11)24,al qual, a més, haurien de certificar que les seves funcions havien estat necessàries i rendibles, i que en última instància van ser remunerades per exercir correctament les seves tasques. Si es demostra el contrari, han de tornar els diners o no cobrar el que quedava pendent, una mesura també decretada per als audiències de comptes cessats (disp. 6)25. Les dues disposicions següents van prohibir la retribució per delegació de la seva pròpia moció o per múltiples tasques, només es podia pagar un salari.

El deute públic de la Generalitat, que es va fer mitjançant la venda de morts i vulnerant censos i del qual parlarem més endavant, es va convertir en un problema i la seva reducció va ser una de les tasques encomanades a Vicens que l'hauria d'executar amb els beneficis obtinguts de les generalitats (impostos específics de la Generalitat). Se li va dir una sèrie de directrius polítiques, ja que la depreciació tindria un conjunt de preferències i requisits: 1) El capital no es podia tornar sense haver generat els seus fruits; (2) Els salaris i les despeses dels col·leccionistes s'haurien d'haver pagat; i 3) Qualsevol persona que hagués prestat diners a la Diputació hauria d'haver estat pagada no a través de censos i violacions sinó per préstec. D'altra banda, els beneficis del ceptre del gremi també s'utilitzarien per amortitzar els censos i violadors i, tant el cobrament d'aquests beneficis com els derivats de les generalitats no podien romandre en possessió de Pere Vicenç, sinó que s'haurien de dipositar dins d'un banc de Barcelona. Per amortitzar el més aviat possible, també s'utilitzarien altres fonts d'ingressos per al que quedaria fora dels béns de la Diputació o dels beneficis deixats de la seva administració (disp. 13 i 14)26. Els poders de Vicenç, sens dubte considerables, incloent el poder d'utilitzar la força pública contra els relucters per pagar (disp. 18)27,també estarien subjectes a l'estat de dret (disp. 12)28 i per tant les seves accions tindrien lloc en el coneixement i l'assessorament dels escoltadors de comptes, la qual cosa resoldria els dubtes que pogués sorgir de la seva gestió (disp. 15)29 o qualsevol conflicte jurisdiccional, sense possibilitat de poder impugnar davant el rei o els seus funcionaris aquestes decisions, ja que eren en aquell moment els òrgans de representació més directes i plurals dels estats dins de la institució (disp. 21)30.

Pere Vicenç i la seva administració haurien de ser responsables amb els escoltes dels comptes (disp. 19)31 i un cop acabats els comptes d'aquesta administració i les generalitzacions, els documents generats serien abolits i cremats per los dits òrdors (abolits i cremats per aquells escoltes, disp. 24)32 , una mesura que possiblement buscava evitar que aquesta privilegiada informació fiscal arribés a l'entorn real,així comque encara no hi hagués una consciència

d'institució permanent, ja que ja haurien organitzat el seu propi expedient.

L'Audiència de Barcelona de l'any que ve ha donat fins ara indicis que l'any anterior Pere Vicenç ja havia substituït el sistema col·legiat de diputats. El LVS també incorpora en el seu text aquest Tribunal (1368-1369) donant dades interessants sobre el poder atorgat al regent, de la qual destaquo la custòdia de l'únic cens oficial de focs (incendis/llars) que la comissió semental hauria encarregat, una mesura que hauria tendit a impedir que cada senyor i ciutat fes arbitràriament el seu propi, i que hauria de servir per corregir les antigues oracions sobre sal, a través de les quals va passar de l'homenatge personal al patrimoni per instar els senyors dels llocs que la col·lecció sigui proporcional al consum que es va fer (disp. 3)33. Vicenç pot nomenar col·leccionistes de les generalitats, que han de respondre a ell (disp. 9.1)34, així com guàrdies de les generalitats (disp. 9.7)35, una figura que apareix per primera vegada en el LVS al Tribunal de 1365, que va establir el nomenament de persones i guardes qui puxen cullir e reebe (persones i guàrdies que poden prendre i rebre, disp. 5.65), i que no només podien ser substituïts pels diputats, sinó també pels comissaris posats per la Cort en els casquets de vegueria (els Comissaris col·locats pel Tribunal al capdavant de les vegueries, disp. 6). Es pot assegurar que aquests Comissaris són l'antecedent dels membres locals36,ja que apareixen, almenys en el LVS,esmentats com a tals per primera vegada en el Tribunal de 1375 en el qual es va establir que per tal que les generalitats sien mils e pus profitosament cullides e levades [...] sia eleta e posada la bona persona la qual sia appellada deputat local, i a part de referir-se en termes de competències als diputats locals quien ordonats en la Cort de Barchinona que fou va celebrar davant la primera Cort de Tortosa (disp. 16)37, i per tant el Tribunal de 1365 en el qual els membres locals haurien estat aquests Comissaris (discutits a continuació), i que encara no eren funcionaris ordinaris sinó delegats enviats pelJutjat 38. D'altra banda, diverses disposicions del Jutjat 2n de 1365 celebrades a Barcelona parlen clarament de la diputació o comissari de la vegueria de la sua deputació i de la seva submissió als membres residents a Barcelona, per la qual cosa no hi ha dubte que la base del debut local es troba en aquesta normativa (vegeu les disposicions 34.7 i per sota del Jutjat de 1365 (2) del LVS). Tot això és coherent amb una carta emesa per la Generalitat, en la qual els diputats acabats de restaurar residents a Barcelona de 1375 es dirigeixen a Pons Bosser com a diputat local de la Veguería de la Cerdaña, en una qüestió relativa al frau en una sèrie d'impostos de la Generalitat a la zona, i per la qual se li recorden les instruccions que li havia donat l'alcalde de Pere Vicenç, Bernat Bussot, que el va dirigir com a comissari al poble i vegería de la Cerdaña39,la qual cosa demostra que amb la restauració del sistema de diputats residents a Barcelona, els Comissionats distribuïts en les diferents comissions del Principat es van convertir en diputats locals.

Pere Vicenç va ser substituït per l'a19è Bernat Bussot. El LVS no especifica quan es va nomenar Bussot (ho sabem per una altra documentació analitzada en el següent punt), encara que apareix en la segona disposició de 1373 realitzant les seves funcions. Com s'ha assenyalat anteriorment, el càrrec de regent de la Diputació va ser abolit el 1375. En el LVS es pot veure com la disposició 12 d'aquestes Corts passa a parlar de nou sobre els membres residents a Barcelona, amb la facultat de distribuir i gestionar els diners de la defessió, així com per col·lidir (cobrar) les generalitats, i en general, amb les competències dels membres anteriors, podent nomenar diputats substituts, i rebre un únic salari durant l'exercici de les seves funcions. El diputat eclesiàstic cobraria quatre vegades més que la resta. En la següent disposició el regent es converteix en subordinat dels Membres, ara coneguts com a regent o escriv s els comptes, encara que una vegada cessin els diputats recuperarà el nom de regent de la Diputació pro tempore. La Generalitat va tornar a ser una institució col·legiada amb els membres de l'Estat, els escoltes dels comptes i amb el regent que es va convertir en un funcionari ordinari que pot ser destituït per unanimitat per diputats i escoltes. 40 de maig de 2018

III. L'activitat de Pere Vicenç a la Generalitat

Segons ha pogut saber M. T. Ferrer, l'activitat de Vicenç i el seu successor al capdavant de la institució és visible a través del conjunt de documents que van servir per verificar que la Generalitat havia estat administrada pel seu nou regent juntament amb nous responsables. 41 L'autor va destacar que el regent va aparèixer fent transferències al rei de diverses quantitats de la donació, així com fent apropiacions de deute sobre la mateixa donació i venda de censos morts per obtenir diners. Com a exemple d'aquestes activitats, una sèrie de pergamins detallen com a l'octubre de 1368 Vicenç va transferir al rei 22.555 gremis de les 75.000 lliures promeses per la Cort per pagar Bertrand du Guesclin, un soldat francès i conestable, per impedir el seu pas per Catalunya en el seu camí a Castella en la seva ajuda a Enric II de Trastámara contra el seu germà Pere I de Castella. 42 En aquests anys la corona també ha d'enfrontar-se a la revolta de l'Arborea a Sardenya, per això aquests pergamins mostren la gestió de Vicenç en tots aquests assumptes com va ser l'autorització al març de 1369 perquè paés les 12.200 lliures de la donació de les Corts de Socors que s'enviariena Sardenya 43, així com per pagar les tropes catalanes que estaven a la frontera del Rosselló i Sardenya. 44 Al febrer de 1369 va ser autoritzat a compensar els comerciants de Nàpols, Xipre i Barcelona amb 7.089 lliures, 9

salaris i 1 diners per a les confiscacions de blat que havien patit per la necessitat de guerraa Sardenya 45. Al març de 1369 va ser autoritzat a pagar les 3.116 lliures, 11 salaris i 9 diners deguts al noble Olf de Proixida pels seus serveis prestats en la qüestió deSardenya 46, i tambéha d'indemnitzar altres comerciants catalans que també haurien patit convulsions per les reclamacions de Bertrand du Guesclin a Montpeller47.

Però la documentació que, sens dubte, aporta la millor informació no només de l'activitat de Pere Vicen a la Generalitat, sinó també de les competències i el significat final de la institució en aquest període, és l'acta de cartes enviades per ella. Es tracta d'una sèrie de manuscrits que pel seu contingut i extensió és impossible analitzar acuradament en aquesta obra, però que en futurs estudis podrien aportar informació més completa dels vuit anys de la figura del regent. Adherint-nos a Vicenç, tot el manuscrit N-61548 amb els seus folis de 193, juntament amb el primer del manuscrit N-61649,ens dóna una visió general dels esforços diaris desenvolupats pel regent, en què la fiscalitat ocupa un lloc central. A través de la seva lectura podem col·locar l'arribada de Vicenç a la institució, que hauria tingut lloc entre finals de febrer i principis de març de 1368, ja que l'última carta signada pels Diputats és a partir del 13 de febrerd'aquest any 50 i la primera carta signada per Vicenç és el 4 de març. En això el regent es presenta com: Jo, Pere Vicena, ordonat per reebre, distribuir i ministre les profertes fetes en les derreres Corts Generals de Muntsó, De Tortosa e de Barchinona, e les generalitats de Cathalunya per reembre los censals e violaris venuts sobre aquelles, de voluntat e esprés consentiment dels honrats oydors dels comptes de la Deputació de Cathalu. 51 de maig de 2011 Per tant, es tracta de dues facultats específiques per assumir, d'una banda, la gestió dels professors (en particular les restants dels professors, i per tant les quantitats que encara no s'havien cobrat) que van ser encomanades als membres anteriors i acabats, i d'altra banda assumir la gestió dels impostos propis de la institució sobre el rescat del deute públic. El regent, al seu torn, actuaria d'acord amb les ordres dels oidores dels comptes, reflectint aquesta carta i totes les del manuscrit N-615 la sensació de les disposicions que el Tribunal de 1367 va dibuixar per a la figura del regent i que van ser recollides pel document notarial awed de Montmany. Vicenç signaria les cartes durant un any amb la fórmula Pere Vicen, ordonat a reebre les restes de les profertes e les generalitats de Cathalunya, i no és fins al gener de 1369 que apareix com Pere Viens, regent de la Diputació general de Cathalunya. 52 Ambdues fórmules podrien reflectir l'evolució de la naturalesa jurídica de la figura del regent, que passaria de ser un delegat a un funcionari ordinari, perquè en la primera fórmula es pot apreciar com es presenta el càrrec per delegació de les Corts, i per tant la visió que els estudiants tindrien al principi és que és un funcionari delegat sense règim jurídic del qual es desprenen els seus propis drets, deures i competències, i en conseqüència, sense ser un funcionari de dret, sinó per un altre despatx o institució a la qual ha d'obeir. Això no només s'observa en aquesta fórmula, sinó també en les competències conferides en 1367-1368, que fan referència a les ordicions de l'oficina de diputat, ja que és nomenat en loch (en canvi) 53 d'aquests, i no és fins al Tribunal de 1368-1369 (ja en la primera disposició) que apareix com a regent de la Diputació, sense insistir en la naturalesa substitutiva de l'oficina, per la qual cosa entendrien els estats que ja té les seves pròpies ordicions que l'han configurat com a funcionari ordinari, amb competències que confereixen drets i obligacions respecte a altres funcionaris que no podran interferir o estar subordinats a les competències per a l'actuació de les seves competències. , fet que també es reflecteix en els desacomptades registrades per la institució. 54 de maig de 2018

Les cartes d'aquests manuscrits també mostren com es desplega la Generalitat en aquest moment a tot el territori. Com ja s'ha esmentat, un conjunt de comissions designades pel Tribunal General semblen que haurien estat l'antecedent dels ajuntaments de tot el Principat. Al capdavant d'aquestes comissions hi ha comissaris que reben ordres de Vicenç a través de "cartes de comissió" personals(Comissio venerabilis Petri Franch),en les quals es pot veure en quines localitats o demarcacionss'han constituït aquestes comissions (Carta semblant de comissió fo feta a l'honrat a Ramon Piellier, comissari ordonat a la vila e vegueria de Vilafrancha Penedes i limitacions d'aquest [...]) 55 anys.

Com es pot veure a continuació, aquests comissaris juntament amb el regent han de transmetre principalment als col·leccionistes i llogaters dels impostos de la Generalitat, per la qual cosa estem parlant d'una estructura jeràrquica i centralitzada a Barcelona56,en la qual encara no hi ha funcionaris oficials ordinaris amb ordicions que regulin les seves competències, i que per tant són delegats designats pel Tribunal General que utilitzen les competències conferides per delegació a Vicen, sempre que aquest ho autoritzi.

Pel que fa a les quantitats encara per cobrar(descansos) esmentatsanteriorment, aquestes correspondran als Jutjats de Monsó de 1362-63, les de Tortosa de 1364-65 (que també es van celebrar a Barcelona i Lleida) i a Barcelona des de 1365. La importància d'aquestes trobades és notòria, especialment les de 1365, no només per les quantitats pendents que els alumnes van donar al monarca per finançar l'anomenada Guerra dels Dos Pere, sinó també perquè van donar lloc a una nova fiscalitat que donaria lloc a la consolidació de l'òrgan encarregat de gestionar-lo, la Diputació Provincial del General.

L'arribada de Vicenç a la Generalitat entre 1365 i 1367 es produeix en un moment considerat per M. Sánchez fiscalment com a "trienni negre", ja que hi ha la major pressió fiscal de tot el segle XIV al Principat com a conseqüència de la concessió de la donació més gran que les Corts Catalanes mai concedirien a un monarca en aquest segle (amb motiu

de la superioritat de Castella fins a aquest punt), i que empenyia el General a l'emissió de deute públic a llarg termini a partir de 1365 a través de la venda d'ingressos perpetus i vitals, les esmentades censals morts i violais57, una política que transformaria per sempre la fiscalitat de l'Estat no només de Catalunya sinó per extensió dels països de la Corona d'Aragó. Per entendre l'aparició del deute públic, primer s'ha d'entendre que durant les Corts de 1362-1363 s'inicia una important política fiscal amb la creació d'un nou tribut anomenat Generalitats,que s'encarregaria d'gravar la producció i venda de teixits de llana, així com l'entrada i sortida d'alguns productes en determinats punts duaner situats a les fronteres de tots els estats de la Corona. A partir de 1365, i especialment a partir de 1368, les donacions es pagaran principalment amb aquests tributs, però la complexitat en el cobrament d'ells i la urgència de recollir la donació farà que el deute a llarg termini es pagui per un cobrament més ràpid, sent aquestes generalitats una garantia de pagament d'interessos i amortització del deute. 58 Els anys centrals de la guerra amb Castella destaquen per la seva capacitat transformadora, ja que el caràcter temporal que guia la creació d'aquestes polítiques financeres i les seves comissions mutarà a permanent com a conseqüència de la incapacitat per complir els objectius. El deute es va perllongar, i també ho va fer la institució. 59 Durant aquest període, cal destacar, d'una banda, dos aspectes fonamentals, d'una banda, les quantitats importants esmentades que el Tribunal General oferirà al monarca, i d'altra banda, els canvis administratius a patir per la Generalitat, el braç executiu de tota aquesta maquinària fiscal i financera. Juntament amb la creació de les generalitats el 1363, les armes de Catalunya i Mallorca van concedir una ajuda de 130.000 lliures anuals durant dos anys i set mesos, dividides entre les armes segons l'incendi de Cervera de 1359, i que seria gestionada per una vintena de persones. Al juliol de 1364, el Tribunal General concediria, a més de mig any de foc ja concedit, 120.000 lliures durant un any repartit entre els braços també a través de fojage, ajudes que també serien administrades per vint persones. Una nova sessió continuada a Tortosa i graduada a l'abril de 136560 estaria d'acord en un professor anual de 325.000 lliures durant dos anys per obtenir de les generalitats, imposicions,boira de braços, impost sobre la sal(gabella),venda de censos i violacions, i rendiments dels calamars del gremi de Perpinyà. La vintena de persones encarregades de gestionar l'ajuda passaria a ser quinze, amb els tres membres residents a Barcelona amb especial rellevància. La insuficient actuació d'aquesta última donació va fer que el Tribunal General abordés aquesta qüestió a Barcelona el desembre del mateix any. A més d'una nova regulació sobre els terminis d'aquest últim professor, els departaments van afegir una nova donació de 100.000 lliures i 40.000 gremis que s'obtindrà per boira o imposicions, així com per la venda de censos. Els diputats residents a Barcelona van passar de tres a set. 61 de maig de 2018

Amb aquest panorama succinta podem imaginar que la recaptació i gestió d'aquestes quantitats no seria una tasca fàcil, requerint una estructura considerable a tot el territori, a l'espera d'una administració eficient de tots aquests fons per part del Consell; no semblava ser precisament la imatge projectada per la institució. A finals de 1367 l'Audiència General de Catalunya va iniciar les mesures de sanejament esmentades de l'organisme. A la llum de les cartes emeses per l'entitat, el que haurien observat les finques és que moltes localitats i particulars havien de pagar la seva part dels professors, ja que es pot observar que moltes d'aquestes missives ja no són requisits prement el pagament de la morositat i els interessos fora de termini, poders per a l'execució de béns o poders per recollir els comptes i els diners que ha de proporcionar algun col·leccionista o població. Per tant, és possible que amb tant de capital en moviment determinades posicions i funcionaris de la institució haguessin aprofitat la seva posició per afavorir determinats contribuents, de manera que podríem suposar que en alguns casos haurien acceptat una indemnització pels favors prestats, perjudicant a la General i a tercers. Com a resultat, la intervenció de Vicen de vegades implica la modificació dels termes establerts pels membres que han cessat.

El 14 de març de 1368, poc després d'estar al capdavant de la institució, el regent i els escoltes van corregir les mesures adoptades anteriorment en una qüestió que afectava el cens que el Tribunal General havia ordenat constituir a la comissió de Vic com a préstec forçós, i que va ser participat d'una banda pel comte d'Osona per una quantitat fixa(casa tributa),i de l'altra pels llocs de la comissió (no s'especifica quin) per quantitats no fixes en funció dels focus (llars). Sembla que el comte d'Osona devia grans quantitats al cens, contràriament a la resta de llocs de la comissió que no només haurien complert amb les seves aportacions, sinó que també haurien respost conjuntament i diverses vegades per les quantitats pendents. La resposta del Consell va deixar de ser suspendre el pagament d'interessos als censalistes en tota la comissió fins que la casa tributada no satisfà la seva contribució al cens, una decisió injusta amb els censalistes que havien pagat i esperat que es paguessin els seus interessos. Vicenç va ordenar el recompte de tot el que s'havia pagat i el que es va deure, fent un mapa de la comissió i va decidir pagar alguns dels interessos momentàniament fins arribar al fons de l'assumpte. 62 de maig de 2018

Altres cartes mostren la varietat de qüestions que el regent va haver de resoldre o donar algun tipus de resposta provisional. També a mitjans de març de 1368, Vicenç va col·locar els col·lisionadors de les generalitats de les localitats de Torroella de Montgrí i Palamós per renunciar als 3 diners per lliura a pagar per Ramon Bofill, comerciant de Barcelona, per embarcar-se en coca d'en Rovira63 un enviamentd'ordi amb destinació a Sardenya amb motiu de la guerra contra l'Arborea. També els va instar a anul·lar l'execució de la garantia que Bofill havia lliurat com a garantia per al pagament de l'impost fins que es va estimar si finalment estava subjecte a aquest pagament. 64 Ens imaginàvem que

la suspensió de la recuperació d'aquest impost es deia del fet que no era conegut amb certesa en aquell moment sobre qui era la responsabilitat fiscal, o que els límits de la llei imposable s'havien de definir amb més claredat, ja que segurament era necessari determinar si Bofill actuava en aquesta situació com a comerciant o com a proveïdor de subministraments a l'exèrcit. En qualsevol cas, els col·lisionadors van haver de certificar la quantitat de gra que portaria Bofill, que és el que més interessava al regent a efectes fiscals. En veure que els col·lisionadors van fer cas parcialment de les seves instruccions (no van cobrar a Bofill res més que no impedir l'execució de la garantia), el regent insistiria que seria una qüestió que només ell hauria de resoldre. 65 de maig de 2018

Les cartes presenten personatges de l'època com Pere des Caus, un comerciant i banquer barceloní, que es va convertir en la principal institució financera privada de la corona, patint el 1381 una fallida sonora i irrecuperable a causa de la delinqüència del monarca. 66 Aquest mateix mes de març de 1368 Vicenç va ser dirigit a Pere de Montcomy, un factor (procurador) de Pere des Caus, mitjançant una carta de convocatòries que li va donar un termini de cinc dies per comparèixer davant la Diputació per donar explicacions sobre els motius que haurien portat a des Caus a treure del Principat una certa quantitat de safrà sense tributació. Si no es presentaria, la institució procediria contra Montcomy i els seus béns. En una altra carta, Vicenç va declarar al seu comissari al Rosselló que entenia que Montcomy era en aquesta comarca, i que va tornar a donar l'explicació i el testimoni molt necessari una fer (molt necessària per donar) que la Diputació li havia preguntat sobre la qüestió del safrà des Caus, una mercaderia que finalment havia estat interceptada a Cotlliure, per la qual cosa se li va tornar a donar un període de cinc dies des de la recepció de la convocatòria per comparèixer davant el regent i els escoltes. Sembla que des Caus no tenia més remei que respondre, vuit dies després el banquer havia ordenat la rendició d'un aval per valor de mil lliures com a mesura de precaució, ja que Vicenç i els escoltes ja havien iniciat el procés de confiscació de safrà. A l'espera de la resolució, encara faltava el testimoni de Montcomy, el regent va indicar que la mercaderies seria pesada, estimada i dividida en tres parts que anirien a una al General, una a la delator del frau i l'última a l'executor del procediment en cas que finalment es declarés culpable del frau de des Caus, i per tant donant lloc a la confiscació de la mercaderies. Sembla que el frau de safrà va ser un delicte bastant greu. En el LVS es pot veure com els Jutjats de 1378 van reafirmar aquesta idea decretant una forta acció contra qualsevol persona que estigués directament o indirectament involucrada en aquest frau, i implicant en primer lloc l'excomunió(sentiment de veterinari)de l'acusat només revocable a través de la devolució dels danys causats al General, la qual cosa va suposar la pèrdua total de la mercaderies (que es dividiria en tres parts com ja s'ha esmentat), el seu valor i una sanció addicional decent lliures de Barcelona 67. Davant d'aquest escenari, i si fos condemnat, des Caus només tindria dret a cobrar la part restant de la garantia si la garantia superava el valor total de la mercaderies. Si no n'hi ha prou, hauria d'aportar la part68 que falta. La qüestió del safrà no va ser l'única per a la qual la Generalitat es va mostrar incòmoda, mesos després la institució també el va acusar d'haver extret del Principat bates o comerciants (alguna roba o béns) sense impostos, mentre que Montcomy encara no apareixia, i per tant evitant satisfer el que va causar el General, i sobretot, evitant informar clarament Vicenç i els escoltadors sobre les dades que la institució necessitava per a les causes contra el seu representant. El regent hauria de dir-li que Montcomy hauria estat vist una altra vegada pel Manresa, de manera que va ordenar a Pasqual de Calamorxa, un porter reial, viatjar allà per recordar a Montcomy que havia de comparèixer davant la Generalitat, i que si es resistia l'hauria d'obligar a fer-hoper captura (capturade persones) o d'una altra manera. 69 Els casos contra des Caus no es resoldria fàcilment i transcendiria la gestió de Vicenç al capdavant de la institució.

La creació de les generalitats reflecteix la necessitat urgent de cobrament del General, una política que amb prou feines es podria haver implementat sense una àmplia xarxa desplegada per tot el territori. Tot i que en els anys posteriors a la creació d'aquests impostos la Generalitat ja sembla tenir una estructura considerable, la preocupació que cap lloc estigui exempt de tributació o que la gestió sigui correcta es manifesta de determinades maneres. El 20 de juliol de 1368, el regent Vicenç va declarar que, com ell entenia, alguns pelaires s'havien instal·lat a Balsareny amb la intenció de produir i fer teixits, sorgeix la necessitat de nomenar algú en nom del General per segellar els teixits i recollir l'homenatge, per la qual cosa va instruir al seu comissari a la zona per nomenar el col·leccionista de l'homenatge a la dansa d'aquesta població, a qui hauria de jurar que el recolliria bé i lleialment d'acord amb les disposicions establertes pel Tribunal General70. En una altra ocasió, el 14 de març de 1368, Vicenç estava de camí al ball de Moia sobre una qüestió també relacionada amb els pelaires d'aquesta població. El comprador del pa de plom i el segell de cera, és a dir, els que tenien la concessió per recaptar els impostos sobre determinats teixits, van informar a la Generalitat que els Pelaires eren reticents a pagar aquests impostos(no bollar els dits draps),per la qual cosa havia demanat al ball que revertís aquesta situació forçant-los a bollar els teixits, una mesura que aquest últim hauria esquivat, resultant en la carta per la qual Vicenç el va instar a complir amb aquest requisit. 71 de maig de 2018

L'evasió fiscal és una qüestió omnipresent. El regent reconeix que el frau es comet en el pagament dels impostos de la Generalitat, i que sovint no es castiga per la manca de guàrdies del generalitats en determinats punts del Principat, qüestió que podem veure en una de les cartes en què Vicenç nomena (d'acord amb les disposicions 5.65 i 9.7 de les Corts de 1367-1368 i 1368-1369 respectivament) un cert Tavascan de Tirvia a les escales de la comarca i sotsvegueria del Pallars, Vescomte Castellbó i la Vall d'Andorra; passos pels quals entren i surten els béns, els portadors dels quals

hauran de pagar els impostos corresponents als col·leccionistes designats en aquestes demarcacions. En cas de detectar que els béns realment passen sense tributació, el porter té plens poders per acusar i denunciar el frau, i per confiscar els béns que posteriorment lliurarà als col·leccionistes, que executaran i dividiran en tres parts, una de les quals també serà lliurada al guàrdia per actuar com a delator del frau. 72 de maig de 2018

L'activitat, recollida i comptes d'agents desplegats per tot el territori també seria revisada per Vicen. El 16 de març de 1368 el regent va traslladar a Miquel Mulner, el seu comissari a la ciutat i vegería de Lleida, una proposta que Bernat de Puigverd li havia presentat, el col·leccionista de l'homenatge a la sal d'un marquesat del qual no s'especifica el nom però que estaria a càrrec de l'esmentat Mulner. Segons Puigverd, les generalitats del seu marquès no eren suficients per pagar els interessos dels censos pagats per les localitats de la seva demarcació, una qüestió que es podia resoldre amb els impostos recaptats en la comissió de Mulner. La tesi de Vicen no semblava afegir gaire a la tesi de Puigverd, ja que considerava que si les generalitats esrecollien correctament (culletes diligentment),aquestes haurien de ser més que suficients per al pagament dels interessos dels censos de la seva marquesa. A més, el regent sospitava de Puigverd perquè en altres ocasions s'havia presentat a ell amb propostes similars que li haurien provocat desconfiança, per la qual cosa exigia a Mulner que comprovi, d'una banda, si la insuficiència de Puigvert era real, atribuïda a les generalitats recollides en el marquès, i de l'altra, a revisar els seus comptes i procedir en contra seusi fos necessari 73. Aquestes advertències contra determinats funcionaris són un recurs constant de Vicenç, en assenyalar que la Generalitat hauria dubtat de la gestió de determinats impostos sobre béns especialment dinàmics com la sal. En una carta dirigida a les salines de Cardona Pere d'Alta-riba i Guillem'a Curera el desembre de 1368, el regent els va informar que a causa d'alguns assumptes d'especial urgència relacionats amb la defessió de Catalunya(alscuns affers fort cuytats tocants el defensavadel General de Cathalunya) necessitava tota quantitat de moneda generada per l'homenatge a la sal, així que els va requerir que el donin a Jaume Lledó, porter real, sense posar impediments de cap tipus(per res no laguets), ja que encas contrari haurien de comparèixer amb els comptes davant els escoltes i podrien ser processats per transgressió del jurament74.

Ja s'ha indicat que l'eficiència econòmica prescrita pel Tribunal General incloïa la disposició de béns de la Generalitat. El 28 de juny de 1368 Vicenç va donar poder a Antoni de Canelles, ciutadà de Mallorca, per organitzar en el seu nom lasubhasta pública (encant publich)d'una galera propietat del General de Catalunya que havia estat presa de la marina genovesa en el conflicte de l'Alguer, i que, com se sabia, ja no estava en condicions de navegar, perquè en aquestes condicions era més rendible al General vendre la galea dita que retenir-la per tal com tot dia es consumeix (més beneficiosa per al General vendre aquesta galera que retenir-la ja que cada dia es desgasta i es consumeix). Canelles vendria al licitador mésalt (al més donant) només elcasc(buch)sense la maniobra d'aparells i altres instruments que imaginàvem que s'utilitzarien per als vaixells operatius de la Generalitat. 08001

Vicenç també es preocuparia per l'acompliment dels altres recursos productius del General. Tornant a la sal, el 23 de juny de 1368 el regent va instruir al seu comissari a Tortosa, Bernat de Mora, per no vendre a l'engròs (acaffies)la sal del General que tenia, sinó només aldetall (per menut) jaque el preu de la sal a Tortosa era inferior al de Barcelona(fort és poch lo for), demanant-li que li enviés el més aviat possible un enviament marítim de sal queserviria per comprovar que la vendaa Barcelona era prouòptima (bé e ajustadament)per poder enviarmés càrrega 76. En una altra carta, el regent va dir a Pere Franch, el seu comissari a la ciutat de Vic i osona comarcal, que l'experiència havia demostrat que era més rendible llogar els impostos de la Generalitat que crear un lloc de recaptació, és a dir, la creació d'un lloc de treball en els anys 200, de manera que li va donar poders per organitzar la subhasta d'impostos sobre els teixits fabricats i venuts al jutjat de Vic i la resta de llocs de la comissió. Franch fixaria un preu de sortida per a un lot de generalitats, iel licitador més alt oferiria una quantitat que pagaria durant un any, donant a Franch una quarta part d'aquesta quantitat a través de la qual començaria formalment la concessió anual. Aquesta quantitat oferta s'abonaria fraccionalment cada quatre mesos (al juny, setembre, desembre i març), i qualsevol cosa que s'elefissés més enllà de l'import ofert en la subhasta representaria el benefici que tindria l'inquilí d'aquests impostos. Aquesta política de recaptació d'impostos mitjançant arrendament o concessió, prèvia a la creació de funcionaris en secretari de la Generalitat com ja s'ha indicat, s'estengui a altres comissions del Principat. 77 de maig de 2018

Moltes de les cartes tenen poders per procedir contra els deutors, com ja s'ha indicat. Com que la Generalitat encara no té certs funcionaris propis, l'aparell monàrquic es posa al servei de la institució especialment en l'àmbit de les execucions. Per tant, es pot veure com Vicençencarrega a diversos porters reals que es moguin personalment, a raó de sis salaris diaris, per fer determinades comissions dirigides a l'execució efectiva(excució realment e de fet) contra els deutors, que poden ser tant universitats locals com particulars i els seus béns, i per tant, contra persones físiques i jurídiques, podent procedir: A) a la captura de persones, al tancament de tallers, comerços, forns, molins; B) la confiscació, resta, venda i subhasta de béns; C) i qualsevol altra mesura que requereixi la intensitat, la força i la durada necessàries fins que els deutors s'han satisfet i pagat al Comissionat en l'àrea totes les quantitats i interessos sobre el pagament fora de termini degut al General. 08001, 200

El que s'ha discutit fins ara demostra clarament que les competències de la institució i del regent es basen en l'exercici de les competències i drets fiscals i financers adquirits per la Junta General. Però a la llum d'altres cartes, també podem veure que la Generalitat participarà en assumptes reservats al monarca com és l'organització de l'exèrcit, i que es pot veure en un conflicte que la institució va tenir amb dos cavallers. Al març de 1368, Pere Grimau i Joan Borró, que havien estat contractats per la Generalitat per a tasques o finalitats militars, havien estat, no sabem per què, suspesos d'ocupació i salari. Anteriorment havien servit, però des de setembre de 1367 havien estat expulsats de l'exèrcit. No obstant això, tots dos, ja sigui per error o pel seu propi enginy, van presentar a Vicenç un certificat que Pere Alany, que havia de ser el tresorer delegat de la Generalitat en l'exèrcit que pagava els sous als homes d'armes, havia emès a Pere de M'rgens, aquest últim que vam sentir ser l'estimador de les tropes, confirmant que els havia pagat la part de setembre que no els pertanyia. Es va sorprendre per aquesta actuació(meravell-me molt),ja que sabia de Bernat Bussot que Grimau i Borró havien estat expulsats, alhora que indicava que Alany també havia de saber que hi havia un reconeixement de recepció(lletra sensible)de la carta informant al tresorer de Grimau i l'expulsió de Borró. Per aquest motiu, el regent va informar a Alanya que la Generalitat no pagaria les quantitats que aquest últim havia avançat als dos senyors, demanant-li que prenguessin les mesures necessàries amb la carta del Sr. Muergens a mà, ens imaginàvem perseguir Grimau i Borró per retornar els diners ja que en cas contrari havia de fer front als seus béns el que havia pagat injustament al compte del General als dos senyors. 79 de maig de 2018

El 17 de juliol de 1369 Pere Vicenç va prendre, juntament amb els oidores de comptes, les seves últimes decisions al capdavant de la Generalitat sobre una qüestió que buscava l'estabilització del preu dels teixits de llana (causada per l'augment del preu de la llana) modificant l'impost que els gravava Barcelona cana. 80 Cinc dies després, el 22 de juliol, els escoltes de comptes van notificar al bisbe de Barcelona la mort del regent(és passat d'aquesta vida), alhoraque l'informava que en virtut de la disposició 22 del Jutjat de 1367-1368 i a causa de la gran pressa i necessitat dels assumptes del rei i de la terra, era urgent procedir a l'elecció d'una persona qualificada per ocupar el càrrec de regent, per la qual cosa van sol·licitar la seva presència per conèixer i consentir aquestes eleccions. 81 de maig de 2018

A partir d'aquest moment, els comptadors van ser posats al capdavant de la institució, ja que totes les cartes emeses amb les decisions preses anteriorment per Vicenç van ser signadesnomés per ells (Els òntdors dels comptes de la Deputació de Cathalunya). Així va ser fins a l'elecció de Bernat Bussot com a nou regent, que no va tenir lloc fins al primer de setembre, perquè això s'indica en una carta en la qual els escoltes ho comunicaven al rei, i en la qual afirmaven que aquesta elecció havia tingut la voluntat i el consentiment del bisbe de Barcelona, els regidors i altres notables, i que també havia tingut l'acord complet dels escoltes, que eren els que realment tenien el poder d'escollir i nomenar el substitut de Vicen. Van destacar que Bussot, que provenia de l'entorn reial, havia estat escollit per la seva bona reputació, indústria i suficiència, mentre pregava alrei que li ordenés unir-se a la Generalitat el més aviat possible. Una altra missiva i tenor del mateix dia es va dirigir al mateix Bussot li va notificar l'elecció i la gestació subrogada de l'oficina en la seva persona, i el va instar a venirimmediatament (per res no tardets) a ràger i administrar la dita Deputació. 82 de maig de 2018

Podria ser que la posició de regent havia estat abolida abans que la majoria dels estudis sobre el tema, ja que l'última carta signada per Bussot és del 3 de setembre de 1374 i la següent carta, tres dies després, ja està signada pels Diputats del General de Cathalunya [...] 83. Elsegüent registre de cartes no comença fins al 16 de juliol de 1375, i en la signatura d'aquestes cartes els membres afirmen que són els residents a Barcelona i que han estat elegits per l'últim Jutjat General de Lleida84. Però aquests Jutjats van ser convocats l'1 de gener de 1375 i haurien començat el 25 del mateix mes, mentre que el 31 de maig de 137385no contenien cap disposició que afectés el nomenament i l'exercici del càrrec de regent, ni la seva substitució pel sistema de membres de representació estatal residents a Barcelona, que es disposa en el capítol 13 dels Jutjats i Tribunals de 137586. Per tant, és possible que l'acomiadament i substitució de Bussot per part dels membres hagués tingut lloc de facto al setembre de 1374, però no s'hauria formalitzat legalment fins als primers mesos de 1375. D'altra banda, podria ser que els diputats que signin les cartes des de setembre de 1374 fins a les Corts que restauren els nous diputats de 1375, fossin els membres del consell de representació de l'Estat establerts pel capítol 5 de les Corts de 1373. Aquest capítol va consistir en la intervenció de la prerrogativa real dels prínceps nord-americans namque,en un clar exemple de pactisme, per part del General, de manera que la convocatòria i interpretació estava reservada només al regent, que ho faria assessorat per aquest consell, durant tres anys i mig (fins a l'agost de 1376) i mentre duri la subvenció de les 130.000 lliures que s'havien concedit per a la defensa de Sardenya. El regent també ha de tenir en compte l'opinió d'aquests consellers per a l'emissió de deute públic i per a l'obtenció de moneda per altres mitjans, sempre que fos necessari per a la convocatòria i interpretació de l'usatge, de manera que podria ser que tant els establiments com els escoltes haguessin considerat oportú que aquests consellers, a causa d'aquestes competències fiscals i fiscals, actuin com a membres de l'abolició de facto de l'oficina del regent, fins a la restauració de l'iure del sistema de membres residents a Barcelona. 87 de maig de 2018

CONCLUSIONS

La ubicació de la LVS quatre-cents anys després de la seva última notícia ha contribuït i continua aportant notícies a l'estudi de la gènesi institucional i jurídica de la Generalitat. L'edició del manuscrit ofereix una visió completa de les decisions preses entre 1367 i 1369 que van portar a la substitució col·legiada de la institució per una administració liderada per Pere Vicenç juntament amb un nou equip de comptables.

L'experiència dels ajuntaments a partir dels anys trenta del segle XIV en l'emissió de deute, especialment a través de la venda d'anualitats garantides amb impostos propis, va servir d'exemple perquè els estudiants facin el mateix als anys seixanta en un moment de màxima necessitat financera al Principat de Catalunya. Sembla que només dos anys després de la seva consolidació com a font de finançament, aquest deute públic patrocinat per la General començava a alarmar els mateixos braços, al mateix temps que percebien males pràctiques dins de la institució per part de Membres i escoltes. Les fortes mesures adoptades per les Corts van donar lloc a una nova administració després de la finalització i auditoria de la Diputació. La Generalitat de Pere Vicenç, jeràrquica i centralitzada a Barcelona, troba que moltes localitats i persones tenen pendent el pagament de la seva quota dels professors aprovats fins ara; i que el cobrament d'impostos, que és essencial per a l'amortització del deute, de vegades és insuficient, mentre es produeix l'evasió fiscal. Per tant, el regent tindrà la facultat de pressionar el pagament de la morositat i els interessos per demora, per a l'execució de béns i per auditar al mateix temps els comptes dels diferents funcionaris que l'entitat necessita per recaptar els impostos. D'altra banda, amb ella l'estructura de la Generalitat continuarà estenent-se per tot el Principat amb el nomenament de nous funcionaris encarregats d'impostos, i amb una xarxa de comissions la importància de les quals comportarà la seva conversió en socis locals, per la qual cosa entenem que la institució s'està consolidant i que el caràcter jurídic d'alguns dels seus funcionaris , igual que el regent, evoluciona des d'oficials delegats fins a oficials ordinaris.

Podria ser que la intenció dels organismes en aquell moment era organitzar una institució més eficaç a l'hora d'acabar amb el deute, i per tant encara no ho veia com un organisme que s'hauria de donar continuïtat. Però això no vol dir que amb les competències adquirides fins aquell moment no fos una institució plenipotenciatòria sota la figura del regent, ja que aquest substituiria els membres en totes les seves funcions i poders, sens dubte considerables poders, inclosa la força pública contra els que es resisteixen a pagar. D'altra banda, tot i que tant Vicenç com Bussot provenien de l'entorn reial, el primer va ser nomenat pel Tribunal General i el segon per la seva representació més directa i plural en aquell moment (els escoltes i altres notables); Per tant, van ser col·locats per la comunitat general que els va transferir les mateixes competències que els membres, mentre que la institució va ser representada de manera stamental pels escoltadors, que van haver d'actuar juntament amb el regent i validar les seves decisions.

Per tant, considero que la figura del regent i de la Diputació provincial en aquest període no s'ha d'observar com si es tractava d'un gerent o cos de tecnòcrates. La historiografia sobre els dirigents de la Generalitat ha considerat fins ara que el més semblant a la presidència de la institució era el paper desenvolupat pel membre eclesiàstic, no perquè el règim jurídic de la Generalitat medieval i moderna ho pretés, sinó perquè amb prou feines se li permetia exercir aquest paper. Per tant, la numeració dels presidents de la Generalitat prèvia a la institució contemporània ha generat controvèrsia i és una qüestió que sempre ha de ser matisada.

El mateix no és el cas, en la meva opinió, amb la figura del regent de la Diputació General, que unifica la representació dels tres estats, i per tant de la comunitat en general, en una sola persona, laic i que té un consell de govern permanent (els escoltes de comptes) als quals no pot desorientar en determinades competències específiques de la institució, juntament amb altres assessors extraordinaris de competències que excepcionalment seran assumides pel regent (com la reialesa de l'usatge princes namque). És la més propera, doncs, a una presidència "constitucional" i "republicana" d'una institució del Règim Vell, ja que compta amb un règim jurídic que, especialment des de les Corts de 1368-1369, la presentarà com a funcionari ordinari i superior de l'Administració central de la Diputació. Els comptables també expressaran la importància política i institucional del càrrec de regent(attesa la cuyta e gran necessitat dels affers del senyor rey e de tota la terra),quan notifiqui la mort de Vicenç i insinu a l'elecció d'un substitut que compleixi els criteris de professionalització del càrrec.

És cert que l'obra de referència sobre la història dels presidents de la Generalitat88 té en compte la figura del regent, però perquè fins ara no teníem la informació i l'anàlisi del document notari de Montmany recollit a la LVS amb el nomenament i les competències conferides a Vicen, i amb l'anàlisi (superficial en el moment) de les cartes emeses per la institució que detalla el dia a dia de l'administració del regent, no teníem una visió global d'aquesta oficina i el seu significat per a la institució, per la qual cosa la vam veure com un parèntesi en la història de la Diputació, tan excepcional en la forma en què es va organitzar. Considero que Pere Vicenç i Bernat Bussot van exercir el més semblant a una presidència tal com l'enteníem avui, i que això s'hauria de reflectir en la numeració que s'està celebrant actualment, ja que entre 1367 i 1375 no hi ha cap líder, com si la institució no hagués existit i sobretot com si els dos

regents, que ocuparien el 5è i 6è lloc (i que executarien dos números la numeració actual), no haguessin existit i no haguessin dirigit, al meu parer, la institució com ho feien sobre la base de poders i un règim jurídic establert.

El regent de la Diputació duraria gairebé una dècada. Després, a finals de 1374 i principis de 1375, els diputats tornarien a aparèixer i la institució va presentar a partir de 1376 una estructura orgànica representativa de la fase de consolidació, és a dir, una organització de representació estatal estable amb un govern col·legiat de diputats i comptables.

Podria ser que els estats estiguessin cautelosos de la concentració de poder en una sola persona, en un moment en què veuen que l'objectiu d'acabar amb el deute no es compleix, sinó agreujat, una qüestió clau per entendre la continuïtat de la Generalitat i la seva progressiva importància institucional al Principat, per la qual cosa optarien per restaurar el sistema de Membres. L'oficina de regent, però, no va ser completament eliminada, sinó que es convertiria en regent dels comptes dels membres, sinó recuperant la "presidència" interina de la institució quan van ser cessats.

BIBLIOGRAFIA

Bergés, Carme y Sánchez, Manuel, El naixement de la Generalitat de Catalunya(Cervera, 2003). [Enllaços]

Comte i Delgado de Molina, Rafael, Hernández Calleja, Ana, Riera Viader, Sebastio i Rovira i Solo, Manuel, Fonts per a l'estudi de les Corts i els Parlaments de Catalunya. Catéleg dels processos de Corts i Parlaments, dins de Les Corts a Catalunya: Actes del Congrés d'Història Institucional(Barcelona, 1991). [Enllaços]

de la Torre i el Turó, Antonio, Orígens de la Deputació del General de Catalunya,discurs llegit a RABLB, (Barcelona, 1923). [Enllaços]

per Montagut Estragués, Toms, La monarquia i les institucions dels territoris. Les diputacions del General, a Belenguer i Cebrio, Ernest (ed.), Ferran II i la Corona d'Aragó, (Barcelona, 2018). [Enllaços]

per Montagut Estragués, Toms , Sans i travé, J. M. i Viver i Pi-Sunyer, Carles (Coords.), L'autogovern de Catalunya, (Barcelona, 2004). [Enllaços]

Montagut Estragués, Toms , Les institucions fiscals de la Generalitat de Catalunya (Des dels seus orígens fins a la reforma de 1413),(Barcelona, 1996). [Enllaços]

per Montagut Estragués, Toms , Llibre dels Quatre Senyals, Estudi introductori, (Barcelona, 2006). [Enllaços]

Estrada-Rius, Albert, Apunts per a l'estudi dels Diputats Locals del General de Catalunya: (des dels primers testimonis a la Cort de Barcelona de 1413) a El territori i les seves institucions, Vol. 2, (Barcelona 1999), pp. 703-746. [Enllaços]

Estrada-Rius, Albert, Els orígens de la Generalitat de Catalunya (2001). [Enllaços]

Estrada Rius, Albert, La Deputació del General de Catalunya i el territori del principat: notes per al seu estudi,Ivs Fvgit, 8-9, (1999-2000), pp. 75-94. [Enllaços]

Estrada Rius, Albert, La iurisdictio atribuïda a la Deputació del General de Catalunya i al seu exercici,Legal Rudiimentos. Revista d'Història del Dret, 1, (1999), pp. 131-164. [Enllaços]

Feliu, Gaspar, Els primers llibres de la Taula de Canvi de Barcelona(Barcelona, 2016). [Enllaços]

Feliu, Gaspar, La disputa sobre els llibretes en la fallida de la Taula de Canvi de Pere des Caus i Andreu d'Olivella

(1381),REFC, vol. XXXIII, núm. [Enllaços]

Feliu, Gaspar, Mercaders-banquers barcelonins: l'habitatge de la monarquia i la fallida de la taula de canvi de Pere des Caus i Andreu d'Olivella el 1381, (2007). [Enllaços]

Ferrer i Mallol, Maria Teresa, El naixement de la Generalitat de Catalunya (1359-1413) a hist'ria de la Generalitat de Catalunya, dels orígens medievals a l'actualitat, 650 anys, (Barcelona, 2011). [Enllaços]

Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Els primers diputats de la Generalitat de Catalunya (1359-1412),(Barcelona, 1984). [Enllaços]

Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Les Corts de Catalunya i la van crear des de la Diputació del General o Generalitat en la marca de la guerra amb Castella (1359-1369), AEM, 34/2, (2004). [Enllaços]

Ferro, Víctor, El dret públic catala: institucions a Catalunya fins al decret de Nova Planta (Barcelona, 2015). [Enllaços]

Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Origen i evolució de la Diputació del General de Catalunya(Barcelona, 1991). [Enllaços]

García Marín, José María, Oficina Pública de Castella durant la Baixa Edat Mitjana(Alcalá de Henares, 1987). [Enllaços]

Grossi, Paolo, L'Ordre Jurídic Medieval, (Madrid, 1996). [Enllaços]

Ripoll Sastre, Pere, Llibre de Vuit Senyals (segle XV): edició, estudi jurídic i comparatiu,tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra, (Barcelona, 2018). [Enllaços]

Sánchez Martínez, Manuel i Ortí Gost, Pere, Corts, Parlaments, i fiscalitat a Catalunya: Els capítols del donatiu (1288-1384),(Barcelona, 1997). [Enllaços]

Sánchez Martínez, Manuel (ed.), Deute públic a la Catalunya Bajomedieval(Barcelona, 2009). [Enllaços]

Sánchez Martínez, Manuel, Paga el Rei a la Corona d'Aragó durant el segle XIV: estudis sobre fiscalitat i finances reals i urbanes ,(Barcelona, 2003). [Enllaços]

Sánchez de Movellán Torent, Isabel,La Diputació del General de Catalunya (1413-1479),(Barcelona, 2004). [Enllaços]

Sans i Travé, Josep Maria, Dietaris de la Generalitat de Catalunya, vol. II-V, (Barcelona, 1994). [Enllaços]

Sans i Travé, Josep Maria , El Catéleg de Diputats i Ordors de Comptes de la Generalitat (1359 - 1710) de Pere Serra i Postius, (Barcelona, 1980). [Enllaços]

Serra i Puig, Eva, coord., Els llibres de l'Anima de la Diputació del General de Catalunya (1493-1714),vol. I, (Barcelona, 2015). [Enllaços]

Solé i Sabaté, Josep Maria (dir.), Història de la Generalitat de Catalunya i els seus presidents, Vol. 1, (Barcelona, 2003). [Enllaços]

MANUSCRITS

ACA, Col·leccions, Manuscrits, Generalitat, 4. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 92. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 96. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 97. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 98. [Enllaços]

ACA, Generalitat, Sèrie G, 154. [Enllaços]

ACA, Generalitat, Sèrie G, 234/1-11. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 614. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 615. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 616. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 618. [Enllaços]

ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 619. [Enllaços]

ACA, Inventaris, Generalitat, G, 4. [Enllaços]

1.1.1 Vidal està vinculat a la Generalitat des del 29 d'octubre de 1573, quan els diputats el van nomenar assistent comú al regent dels comptes i el racional (regent dels comptes i racional). Anys més tard, concretament des del 13 de gener de 1578, apareix com a ajudant ordinari de la major escrivània i mereixedora de scrivs major (assistent ordinari de l'escriba i desencaiment d'aquest càrrec com a escriba major) i per tant, amb una posició auxiliar encara que realitzant les funcions d'escriba sènior segurament en absència del titular. Això va ser fins dimecres, 16 de juliol de 1597, Lluís Rufet, l'escriba sènior del General de Catalunya, va dimitir del càrrec, passant Vidal a ser el titular del comerç. Sembla que va ocupar el càrrec fins al juliol de 1618, ja que encara apareix com a titular però va ser substituït temporalment pel notari Francesc Colberó. Finalment va ser rellevat per Antoni Thió al setembre d'aquest mateix any, qui va reconèixer que li havia comprat el comerç en la seva renúncia formal al càrrec el 29 de novembre de 1635. Sans i Travé, Josep Maria, Dietaris de la Generalitat de Catalunya, vol. II, (Barcelona, 1994), pp. 423-424; vol. III, pp. 199 i 305; vol. IV, pp. 368 i 373; Vol. V, pàg.

1.2 Els anys Actualment es conserva a l'ACA,comprèn les signatures ACA, Generalitat, Serie G-234/1-11.

3ACA, G-234/6, f. 1075.

4ACA, Inventaris Generalitat G-4, pp. 3.4 i 26.

1.5 Els anys Manuscrit actualment conservat a l'ACA sota la signatura ACA,Generalitat, Sèrie G, 154 (G-154).

6 "Moltbona habitació. el present llibre de capítols antics i actes de tall ha estat renovat i finalitzat, amb la seva rúbrica, títols i notes, i amb els originals provats extrets dels llibres de vuit rètols, i de l'Anima i les insaculcions de diputats i comptables de l'aquest General, amagats en l'arxiu general de Pere Pau Vidal [...]".

1.7 Els anys Es tracta d'un conjunt de manuscrits que van registrar el cens i els nomenaments que a partir de 1493 estableixen el sistema d'insaculació per a l'elecció dels càrrecs de la Generalitat, i que permeten tenir una idea de persones i famílies amb drets electorals des d'aquesta data fins a 1714. Durant l'Edat Mitjana hi va haver diferents sistemes per a l'elecció de jutges i autoritats públiques a Catalunya i Europa, sent la cooptació més utilitzada. A finals de l'edat mitjana comença a implementar-se la insaculació, un sistema considerat especialment característic de la Corona d'Aragó, un mecanisme vinculat a la voluntat d'aclarir i eliminar els conflictes o interessos que puguin sorgir en el moment de l'elecció de posicions. Els divuit capítols de 1493 regulaven detalladament el procediment a seguir per a l'elecció dels càrrecs de la Generalitat pel conegut sistema de sac e sort (sac i sort), en el qual una comissió especial formada pels divans (comissió de divuit persones) de cada estat portaria a terme el procés que triaria, nomenaria i insaculria diputats i escoltes. La mateixa normativa sempre que s'habilitaria un llibre de pergamí per registrar el cens elaborat per cada biblioteca. Aquest llibre de pergamí es coneixeria a partir de 1503 com llibres de l'Anima, que detallava els candidats a diputats i escoltes, així com altres aspectes relacionats, com ara insaculacions, dimissions, modificacions de dades o conflictes d'insaculcions per incompatibilitats, entre altres coses. Aproximadament un cens de més de cinc-centes persones formaven part de l'Elit Política del Principat que van poder liderar el seu govern en l'època moderna. Serra i Puig, Eva, coord., Els llibres de l'Anima de la Diputació del General de Catalunya (1493-1714), vol. I, (Barcelona, 2015), pp. 7, 16, 17, 30, 55 i 59.

8 de maig de 20 Per a una visió més detallada sobre aquest tema vegeu, entre altres estudis del mateix autor, Estrada Rius, Albert, La iurisdictio atribuïtsa la Deputació del General de Catalunya i el seu exercici, Rudimentos legales. Revista d'Història del Dret, 1, (1999), pp. 131-164.

9de Montagut Estragués, Toms, Llibre dels Quatre Senyals, Estudi introductori, (Barcelona, 2006), p. 16.

10 de maig de 2018 Ibid., pp. 26, 28 i 29.

11 de maig de 2011 Les aportacions d'Antonio de la Torre han servit de guia per investigar l'origen més o menys aproximat de la Generalitat. L'anàlisi de diferents teòrics i la documentació principal coneguda fins aquell moment el van portar a concloure que la institució amb prou feines hauria existit abans del final del regnat d'Alfons el Benigno (1327-1336) a partir de les següents dades: 1) l'auxilium de tres anys sol·licitat a Monsó el 1289 amb el nomenament de destinataris i conservadors, juntament amb els petitores i levadors locals; 2) la cisa de dos anys sol·licitada a Barcelona

el 1292 amb el nomenament dels ordenadors, distribuïdors i consiliarii; 3) la recaptació de 1.300 de cinc anys per pagar dues-centes mil lliures per rescatar el bovage mitjançant el nomenament de levatores i congregadors; i 4) el servei de dos anys requerit a Barcelona el 1323 i amb la recaptació assedificada als col·lisionadors de vegueria amb notari i els col·lisionadors subrogats, la despesa a quatre distribuïdors i pagadors, i el compte de sis comptables o comptables; tots aquests exemples van mostrar que aquests organismes de recaptació temporal mai haurien estat anomenats Diputats o Diputacions. Segons A. de la Torre, les necessitats econòmiques de Pere el Cerimonial (1336-1387) haurien donat lloc a la concessió de noves ajudes quan encara no s'havien recollit les anteriors, la que fa que aquests organismes deixin de ser temporals. Els autors contemporanis de referència també coincideixen que el període de Pere el Cerimonial són els anys centrals del desenvolupament de la institució, així com que els primers símptomes de l'autonomia financera són els descrits per A. de la Torre, així com analitzats per Maria Teresa Ferrer i Mallol, Albert Estrada-Rius, que parla de les comissions de 1289 i 1292 "fundadors" de la Diputació; o Manuel Sánchez i Pere Ortí que fins i tot col·caben els primers indicadors d'autonomia fiscal en la cisa de 1288. de la Torre i el Turó, Antonio, Orígens de la Deputació del General de Catalunya,discurs llegit a RABLB, (Barcelona, 1923), pp. 51-52.; Ferrer i Mallol, Maria Teresa, El naixement de la Generalitat de Catalunya (1359-1413) a Hist'ria de la Generalitat de Catalunya, dels orígens medievals a l'actualitat, 650 anys, (Barcelona, 2011), pp. 20.; Estrada-Rius, Albert, Els orígens de la Generalitat de Catalunya (2001),p. 205 i ss.; Sánchez Martínez, Manuel i Ortí Gost, Pere, Corts, Parlaments, i fiscalitat a Catalunya: Els capítols del donatiu (1288-1384),(Barcelona, 1997), pp. 3-4; Bergés, Carme y Sánchez, Manuel, El naixement de la Generalitat de Catalunya(Cervera, 2003); i Montagut Estragués, Toms, Sans i travé, J. M. i Viver i Pi-Sunyer, Carles (Coords.), L'autogovern de Catalunya, (Barcelona, 2004), especialment la introducció i els dos primers capítols dedicats a la fase de formació de la institució.

12Montagut Estragués, Toms, cit. (n. 9), pp. 29, 32 i 33.

13 de maig de 2011 Un conjunt de 18 manuscrits anteriors a 1422 van ser seleccionats com a possibles fonts de la LVS,per tal d'establir l'afiliació entre els manuscrits de l'ACA G-4(LVS)i el G-154 (la LVS copia del segle XVII) identificant els errors significatius que es van cometre durant el procés de recopilació de la LVS i que Pere Pau Vidal va ser difícil de detectar, finalment copiant-los de manera fiable, que es va confirmar després de la col·lecció de tots els manuscrits esmentats.

14 de maig de 2018 Vegeu transcripció completa a Ripoll Sastre, Pere, Llibre de Vuit Senyals (segle XV): edició, estudi jurídic i comparatiu,tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra, (Barcelona, 2018), pp. 361-389, accessible a www.tdx.cat

15 de maig de 2011 Grossi, Paolo, L'Ordre Legal Medieval, (Madrid, 1996), p. 199.

16 de maig de 2018 Per a una visió exhaustiva de tot el teixit polític i institucional i la creació de la llei de Catalunya abans de la seva abolició borbònica, vegeu Ferro, Víctor, El dret públic catala: institucions a Catalunya fins al decret de Nova Planta (Barcelona, 2015).

17de Montagut Estragués, Toms, la monarquia, i les institucions dels territoris. Les diputacions del General, p. 368, a Belenguer i Cebrio, Ernest (ed.), Ferran II i la Corona d'Aragó, (Barcelona, 2018).

18Montagut Estragués, Toms, Les institucions fiscalsitzadores de la Generalitat de Catalunya (Des dels seus orígens fins a una reforma de 1413),(Barcelona, 1996), p. 52.

19 de maig de 2018 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Els primers diputats de la Generalitat de Catalunya (1359-1412),(Barcelona, 1984), pp. 240-241; i Estrada-Rius, Albert, cit. (n. 11), pp. 548 i 552.

20Amb l'administració o regiment del regal o profertes fetes in defensió del Principat de Cathalunya a les Corts Generals del dit principat derrerament celebrades en les'iutats de Tortosa e de Barchinona, sie en tal estament que no i és mester o necessàriament o diputats o administradors sobre l'administració dels dits dons o profertes ordonats en les dites Corts, ans sie expedient e profitós al dit principat e a la lo pública que'ls dits deputats e administradors sobre administració dels dits dons o profertes ordonats en les dites Corts e tots els funcionaris e altres persones qui sien en la deputació y administració de les dites profertes, sien remoguts per cessar messions a General deAlu Cathnya. Percao, la Cort General de Cathalunya qui de present se celebra a l'Iutat de Barcelona, ha acordat i deliberar que els diputats i administradors i funcionaris i altres persones qui sien en la deputació y administra de les dites profertes sien de present remoguts e remogudes, e aquells e aquelles de present remou ab los capítols seg'ets e forma seg-ent. Plau al senyor rey, segons els capítols devall scrits e de les respostes en la fi de cascun capítol contengudes e scrites. LVS,ff. 82rb-82va.

21Primerament, la Cort General remou e foragita de la offici de la Deputació tots los deputats en les dites Corts de Tortosa e de Barchinona, ordonats axí los residents en Barchinona com encara aquells de les estimes e mostres e tots els funcionaris e altres persones qui sien e c'pien en qualque way in the dita Deputació, axí que d'aquí avant de l'ofici a ells comanat no utilitzen ne puxen ús en res e del present dia avant no hajen ne prenguen salari algú, ne'ls sia pres en compte ni fet compte, exceptats emper, III dels dits deputats residents a Barchinona, I de cascun brao, 'o'és, aquells de que ells vendran, e la dits III deputats romanguen solament per retre compte de l'administració de la dita deputació ensemps ab en Pere Vi'ens , regidor dels comptes de la dita Deputació, els diputats de la III ensemps ab lo dit Pere Vi'ens puxen, fan i deixen retre lo dit compte per si, e los altres codeputats lurs e haver fi d'aquell; empero, al loch dels dits deputats e mostres, assigna la Cort dita a exercir en nom de la Cort lo offi'i a ells comanat en Pere de M'rgens, scrivé de ració de la cort del senyor rey, sens, empero, salari que no fa e al dit en Pere Vicen'hajen a liurar els dits deputats de les dites estimes e mostres lo sagell del ditifica. Plau al senyor rei. LVS,ff. 83vb-83ra.

22Article, lapetita Cort attenent ésser necessari i expedient que en loch dels dits diputats i administradors sia diputat i cessar alguna persona apte e suficient qui regescha i administrar la diputada i administrada damunt dites, e faca e exeguescha e complescha tot 'o qui hi roman a fer complir e exeguir axí e en that way i form that poguers dits deputats i administradors si romanguts no fossen, per'o, la dita Cort, confiant de la leyaltat, indústria e suffici'ncia del dit Pere Vicenç, regidor dels dits deputats e administradors, assigne e ordona lo dit en Pere Vicen' en loch dels dits deputats i administradors en el govern i administració de la diputació i administració de demunt dites, i en reebre tots els comensals e altres béns a les dites deputació y administració e a cascuna d'elles elles , deguts e pertanyents ara o de

here avant, de tot'o encara qui pertany al General de Cathalunya segons ordinació de la dita Cort de Barchinona, a la secha dels florins qui's beat Perpeny, e en fer exeguir e complir totes e sengles coses qui hi romanguen a fer exeguir e complir, axí e d'aquesta manera i forma que poden ser combatuts pels diputats i administradors; i cara, en reembre i administrar les dites generalitats, i en tornar a emetre els censos i violaris qui venuts hi són, i pagar-los pensions i messions d'aquells e en fer e fer fer e requereixen totes e sengles altres coses pertanyents a les coses demunt dites e dependents o emergents d'aquelles o aquelles tocants en qualque way, comanant al dit en Pere Vi'en' sobre les demunt dites coses, axí in the deputació y administració demunt dites, com en lo fet de les generalitats e secha, i en compondre i exeguir les diteses aquell e semblant poder que els diputats i administradors e les dites III persones assignades a les dites generalitats, e a reebe 'o qui pertan al ditgua General en la dita secha , quin és el poder de sia ací ha't per expressat e per repetit, lo qual encara Pere Vinsens ha de retenir e remoure ab volentat e consentiment dels dits oydors les persones assignades a cullir les dites generalitats, com en altres coses demunt dites puxa metre, posar i ordonar aquestes persones qui viares li ser que y sien bones, necess-ries e profitoses; e a fer ab consell e volentat dels oydors dels dits comptes. Plau al senyor rey en axí que'l dit Pere Vicens, ab consell dels dits III o dos d'aquells haja en totes les coses que poder queses deputats e administradors o el millor joc d'aquells. LVS,ff. 83rb-85ra.

23 de maig de 2018 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Origen i evolució de la Diputació del General de Catalunya(Barcelona, 1991), p. 154.

24Article, vol e ordona la dita Cort que'ls dits deputats e administradors e les dites III persones assigna a les dites generalitats tot'o e quant apparr' que sobres en la diputació i administració de dites demunt e de les dites generalitats sie, sien restes de comensals o d'altres béns o escriptures hajen e sien tenguts de responderre e liurar-ho al dit en Pere Vicen', sens tot embarch e constrast. Plau al senyor rei. LVS,ff. 84vb-85ra.

25Article, ordones la Cort dita que en lo retiment del dit compte dels dits administradors sie vist e regonegut per los dits oydors del dit compte si la dits administradors e lurs officials e altres persones qui hajen cabut en la dita administració necess-riament e profitosa sien romases tro en lo present dia en la dita administració o no; (e) si es troba que el benefici o necessária no ho fa i si són gitanos o no i fossen mester segons lur conexenca, en aquest cas, els dits oydors de comptes per aquell temps que trobar les dites persones no'eser necess-ries e profitoses en la dita administració, no es re-eben en compte a ells uns salaris o salaris ne altres despeses o messions van w o no profitoses que fetes agen ans administradors e altres persones qui los dits salaris haguessen preses o fetes les dites despeses ho hajen a tornar e redre encontinent que per los oydors del dit compte peticions ne seran. Ditto. LVS,ff. 83rb-83va.

26Article, que, a Pere Vicenç haje e sie tengut los diners qui exiran de les dites generalitats, converteixen e metre en tot cas a coneguda dels dits oydors en reembre los censals e violar són són estats venuts sobre les generalitats pagades solament d'aquestes pensions dels dits 'ensals e violais, e dedu'ts salaris e messions per ajustar les dites generalitats pagadores e fahedores; e en el pagament dels interessos a aquells qui per altra manera han pagat'o que han pagat per via de censals morts e violaris, i cares en reemen dels dits'ensals morts e violaris e en pagar les pensions e messions d'aquells sie tengut tot 'o qui's pertany al General de Cathalunya en la dita secha dels dits florins aytant , empero, com se'n deu convertir els dits censals en reforma i violar les pensions i messions d'aquells segons els capitals de la cort derrera didita de Barchinona, no s'han-a' de tal manera que els comensals qui exiran de les dites generalitats e de la dita secha en son cas no romanguen en poder seu o d'altre, ans encontinent ne reema that censal o violari que porr per poch que fos; i percao, que les dites reem'ons se fa'en pus clarament e spatxada tots els comensals qui exiran de les dites generalitats e de la dita secha e en son cas sien posats en una taula de canvi de Barchinona elegidora per lo dit Pere Vi'ens, ab consell dels dits oydors de comptes convertidors Plau al senyor rey, axí empero, que exirá de la secha

no s convertescha to re-embre the dits'ensals e violaris ne altres coses contengudes en lo capítol, si no aytant e axí com deu segons els capítols fets a la Cort de Barchinona. Element, vol e ordona la dita Cort que tot'o qui sobrar dels béns de la dita deputació, en els quals no són ne sien enteses les dites generalitats e tot'o qui sobrar' dels béns de la dita administració pagats primerament sou e stimes e altres coses legudament deguts e degudes, e salaris e messions fetes e fahedores LEDesvament lo dit en Pere Vicen'sia tengut en cas, empero, que les capitals de la cort derrera de Barchinona dita converteixen els dits censals morts e violars per oo que abans de la censura dits i violais per o que abans de la censura dits i violais sien reemuts. Plau al senyor rey es troba a les capitals de les Corts de Tortosa i de Barchinona, excepte en o que poden prejutzar l'actual capital. LVS,ff. 85ra-85vb.

27 Article,que tots i sengles funcionaris axí del senyor rei e de la senyora reyna e del senyor duch, com de totes e sengles altres persones de qualque stament, o condicionats si eren de tres brats, sien tenguts donar la dita en Pere Vicen' e a comissaris o cullidors seus o per ell posat e als oydors dels comptes favor, e consell ajuda tota vegada que per ells e cascun d'ells peticions seran ne, e de fer execucions realment e de fet contra aquells lochs, universitats e persones qui al dit en Pere Vicen' e oydors de comptes o cullidors seus en les dites co o alguns d'aquelles contrastes farien o no paguen volrien a messió, empero, d'aquells qui lo dit contrast farien o no volrien pagar; , axí com ho foren tenguts per los dits deputats i administradors per virtut del sagrament e homenatge que ja han fets. E si les sol·licituds per lo dit Pere Vicen' o comissaris o cullidors seus o per los oydors dels comptes les dites execucions fer no volien e aquelles dilataven de fer, en aquell cas lo dit en Pere Vicen' e los comissaris e cullidors seus e els dits oydors de comptes puxen fer les dites execucions contra les dites persones, universitats e lochs, i s'enfronta als funcionaris e ordinaris qui en a'negligents seran o les dites execucions fer no volran. Plau al senyor rei. LVS,ff. 86ra-86rb.

28Article, que diu a Pere Viens sia tengut de govern, administrar i exeguir totes e sengles coses damunt dites e davall scrites, bé e diligentment e leyalment e servar les ordinacions e capítols de les dites coses o Corts, axí com los deputats e administradors eren tenguts de servar aquests servats empero els capítols demunt e davall scrits. Regi de dòmino col·locar. LVS,f. 85ra.

29I que sien fer execucions en o per les coses demunt dites o en alcuna de aquelles exia o havia alcun dupte o dubtes, que dit en Pere Vicens haja e puxe aquell dubte o dubtes declarar, det[er]menar e exenir ab consell dels dits oydors dels dits comptes. Plau al senyor rei. LVS, f. 85vb.

30I que sien fer execucions en o per les coses demunt dites o en alcuna de aquelles exia o havia alcun dupte o dubtes, que dit en Pere Vicens haja e puxe que dubtes o dubtes declaren, det[er]menar e exenir ab consell dels dits oydors dels dits comtes. Plau al senyor rei. LVS, f. 85vb.

31Article, que és dit en Pere Vi'ens e totes altres persones qui res cullen, regesquen o administren en els dits affers, sien tenguts de retre bé e leyalment compte de tot'o que culliran, reged and admin als dits oydors dels dits comptes, les quals tenen el poder de desafiar, examinar, diffinir i posar fi als dits comptes als quals oydors la dita Cort fetes aquestes e semblant poder sobre a' qui en les dites Corts lus estat donat, qual poder conferma ells, approva e ratiffica la dita Cort. Plau al senyor rei. LVS,f. 86va.

32Article, vol e ordona la cort expressament que finits los comptes de les dites deputació y de les generalitats, encontinent la dits comptes sien abolits e cremats per los dits oydors. Plau al senyor rei. LVS,f. 87ra.

33I amb els dits III sous per quartera de sal sien ordonats de pagar per relevació de la dita imposició de la dita sal, que va ser genial c'rach, si era rahonaable que qui més sal despenia o menys deixar-me pagar més dits dels tres sous o menys. Per'o, ordonen les dites persona que a'sie carregad a conscincia dels senyors dels lochs quant als braées de la Esgleya e dels richs h'mes e cavallers. E quant al brao de les'iutats e viles reyals, consciance delsellers, pahers, cónsols e jurats e procuradors o altres regidors d'aquells, ordonen encara , que les quantitats dessús dites estan fetes per compartir per los fochs de cascun bra'per en Pere Vicen's segons el nom dels fochs que ell té. I que el juheus e Moros qui compreses no sien en lo dit nombre que té dit en Pere Vicen' qui són poblats a Cathalunya, pagar i ajuden en l'actual ajuda ab aquell brao de qui se la lochs hon poblats seran. LVS,ff. 91vb-92ra.

34En primer lloc, que entot loch, vila o castell on lo senyor rey haje jurdicció o al menys mer imperi sia que sia de Esgleya, baró, cavaller o altre de later que en aquest loch, puga posar per cullir les generalitats tota persona que sia viares an Pere Vi'en' o atre diputat a cullir les cutes generalitats. LVS, f. 92rb.

35Article, que als llacs de l'Esgleya e dels barons e cavallers no puxa haver guardes de les generalitats, sinó de lochs de lur braa on hajen jurisdictionció alta, i entendre que en els llacs dels barons puxen ésser posats per guardes persones dels lochs d'Esgleya e contra e que y puxen ésser posats e remoguts per en Pere Vi'en' o per altre a'a'deputat. LVS, f. 93ra.

36 de maig de 2018 Podria ser que l'origen d'aquests comissaris sigui tant en el grup de canvi de diners que van actuar com a advocats de Berenguer Bertran, un canviador de diners de Barcelona escollit per l'Audiència General per centralitzar la recepció de tots els beneficis de la donació a partir d'abril de 1365. Ho vam inferir perquè Miquel Mulner apareix com a advocat de Bertran a la vegería de Lleida i Pallars el mateix any, tal com detalla Manuel Sánchez Martínez en Les primeres emissions de deute públic per part de la Diputació de Catalunya (1365-1369),pp. 225, a Sánchez Martínez, Manuel (ed.), El deute públic a la Catalunya Bajomedieval, (Barcelona, 2009); i perquè en la documentació que analitzem des del següent punt Mulner apareix com a Comissionat de la Generalitat a Lleida tres anys després.

37 "El[...] perquè les generalitats siguin millors i més rendibles recollides i traslladades ... una bona persona és elegida i col·locada, que es diu diputat local [...] diputats locals que van ser assignats a l'Audiència de Barcelona que es va celebrar després del primer Jutjat de Tortosa".

38 de maig de 2018 Les disposicions que van des de les 5.57 fins a les 5.65 dibuixen quina serà l'estructura territorial de la Generalitat a través de les localitats que acullen les taules on es recolliran les generalitats. Es descriuen d'est a

oest i de nord a sud començant per les terres del Rosselló i el Vallespir i acabant a Tortosa. També s'insta els membres del Regne de Mallorca a triar llocs i carregadors a metre metre i plantejar concursos de persones i guardes qui puxen cullir e reebe tot'o que eximiran de les coses demunt dites o vendre les dites taxes generals (posar i designar certes persones i guàrdies que puguin prendre i rebre tot el que sortirà de les coses esmentades o vendre aquestes imposicions generals).

39ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 619, f. 1v.

40 de maig de 2018 Toms de Montagut també manté aquesta idea a Les institucions fiscalitzadores, cit. (n. 18), p. 108; No obstant això, la disposició LVS parla de la destitució unànime del regent de diputats i audiències que segueixen el rei, el tribunal itinerant, per tant els que formarien el tribunal marcial. Es dedueix de la disposició 19 i la següent que en aquest moment hi ha una duplicació de diputats i escoltes, els de Barcelona i els del jutjat marcial que són temporals i que cessaran al final de la guerra.

41 de maig de 2018 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, Les Corts de Catalunya i la van crear des de la Diputació del General o Generalitat en la marxa de la guerra amb Castella (1359-1369), AEM, 34/2, (2004), p. 931. El mateix autor també tracta aquest tema a La Diputació de Catalunya governat per un regent, a Solé i Sabaté, Josep Maria (dir.), Histéria de la Generalitat de Catalunya i els seus presidents, Vol. 1, (Barcelona, 2003).

42ACA, Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 92.

43 de maig de 2018 Ibid., Perg. 98.

44 de maig de 2018 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, cit. (n. 41), p. 936.

45ACA, Generalitat, Pergamins, Carpeta, 4, Perg. 96.

46 de maig de 2018 Ibid., Perg. 97.

Aeroport de 47 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, cit. (n. 41), p. 936.

48ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 615.

Aeroport de 49 Ibid., 616.

50 de maig de 2018 Ibid., 614, f. 41v.

51"Jo, Pere Vicenç, autoritzat a rebre, distribuir i gestionar les restes (quantitats pendents de cobrament) dels professors realitzats en els últims Jutjats Generals de Monzón, Tortosa i Barcelona, i les generalitats de Catalunya per rescatar els censos i violadors venuts sobre aquests, de voluntat i consentiment exprés dels escoltes honestos dels comptes de la Diputació de Catalunya ...". ACA, Generalitat, Sèries Generals (N), 615, f. 2r.

52ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 615, f. 52v.

08001, 53, Vegeu disposició judicial 10 1367-1368.

54 de maig de 2018 Per obtenir una visió més completa de les classes de jurisdicció ordinària i delegada, vegeu García Marín, José María, Oficina Públicade Castella durant la baixa Edat Mitjana , (Alcalá de Henares, 1987), p. 36 y ss.

55"Aquesta carta de comissió es va fer a l'homenatjat Don Ramon Piellier, Comissionat nomenat al poble i vegería de Vilafranca del Penedès i limitacions d'això [...]". Algunes de les comissions també detallades en aquesta carta, com a curiositat, són les de Bernat de Mora, comissionat a la ciutat i vegería de Tortosa i a la Castellanía d'Amposta; Pons Bosser, comissari del poble de Puigcerdà i veguería de la Cerdanya; o Bernat Luques, comissari del poble de Perpinyà i comtat del Rosselló. Ibid., 20v - 21è.

56 de maig de 2018 Una visió general del desplegament territorial i l'estructura jeràrquica de la Diputació Provincial de les Generals i els seus diputats locals es troba a Estrada Rius, Albert, La Deputació del General de Catalunya i el territori del principat: notes per al seu estudi, Ivs Fvgit, 8-9, (1999-2000), pp. 75-94; i del mateix autor Apunts per a l'estudi dels Diputats Locals del General de Catalunya: (des dels primers testimonis a la Cort de Barcelona de 1413) a El territori i les seves institucions historiques, Vol. 2, (Barcelona 1999), pp. 703-746. Per a una anàlisi més detallada de la diputació del segle XV, vegeu el capítol 5.2.3 dedicat a aquesta institució a Sánchez de Movellán Torent, Isabel,La Diputació del General de Catalunya (1413-1479), (Barcelona, 2004), pp. 215 i ss.

57 de maig de 2018 Per a una visió completa sobre aquest tema i en particular el període que centra aquesta obra, entre molts altres estudis del mateix autor, Sánchez Martínez, Manuel, cit. (n. 36), pp. 219-259. Vegeu també el mateix autor per a l'anàlisi de les orgines de la creació de la fiscalitat general de l'Estat Pagar el Rei a la Corona d'Aragó durant el segle XIV: estudis sobre fiscalitat i finances reals i urbanes,(Barcelona, 2003).

58 d'agost de 201 El pas de la renda perpètua a tota la vida i la seva remesa als tributs municipals coneguts com a impostos es convertirà en la columna vertebral del sistema tributari municipal a partir dels anys 1330-1340. És a partir d'aquest període que les fonts documentals comencen a ser més freqüents, i en què els ajuntaments adquireixen quotes més altes d'autonomia. Aquesta experiència serviria al General per emetre el seu propi deute consignat als seus propis impostos, i també s'utilitzaria perquè els ajuntaments col·loquessin; posteriorment experimentat per la Generalitat, un procés similar al dels ajuntaments ja que la perpetuació del deute també ho faria amb impostos, la qual cosa va portar a la continuïtat de la institució i a nivells més alts d'autonomia. Ibid., pp. 12, 222, 223, 224, 229, 234 i 254.

59 de maig de 2018 Ferrer i Mallol, Maria Teresa, cit. (n. 11), pp. 21-25.

60 de maig de 2018 Em refereixo de nou a l'estudi de Manuel Sánchez Martínez, que destaca que concretament els capítols de la gran subvenció aprovada el 21 d'abril de 1365 a Tortosa donarien un retorn decisiu al sistema tributari estatal a Catalunya. Sánchez Martínez, Manuel, cit. (n. 36) p. 223.

61 de maig de 2018 Sánchez Martínez, Manuel i Ortí Gost, Pere, cit. (n. 11), pp. 229, 263, 283 i 331.

62ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 615, ff. 6v-7r.

08001, 63, Per una carta posterior induïm que la mercaderies es carregava als ports dels pobles descrits, i després es dirigia a Barcelona on finalment es carregaria en altres vaixells (propietat de Bernat Garau i n.? Toxonera) que finalment salparia cap a Sardenya. Ibid., f. 6r.

64 de maig de 2018 Ibid., ff. 5v-6r.

65 de maig de 2018 Ibid., f. 6r.

66 de maig de 2018 Vegeu sobre aquest tema, entre altres obres del mateix autor, Feliu, Gaspar, La disputa sobre els llibres comptables en la fallida de la Taula de Canvi de Pere des Caus i Andreu d'Olivella (1381),REFC, vol. XXXIII, núm. Mercaders-banquers barcelonins: l'enrevament de la monarquia i la fallida de la taula de canvi de Pere des Caus i Andreu d'Olivella el 1381, (2007) i Els primers llibres de la Taula de Canvi de Barcelona(Barcelona, 2016).

67LVS, ff. 42ra-42va.

68ACA,Generalitat, Sèries Generals (N), 615, ff. 11r-11v.

Aeroport de 69 Ibid., ff. 24v-25r.

70 de maig de 2018 Ibid., ff. 56v-57r.

71 de maig de 2018 Ibid., f. 9r.

72 de maig de 2018 Ibid., f. 25v.

08001, 73, Ibid., f. 9v.

08001 Ibid., f. 100r.

08001 Ibid., f. 45v.

76 de maig de 2018 Ibid., ff. 104v-105r.

77 de maig de 2018 Ibid., ff. 20v i ss.

08001, 200 Ibid., ff. 105r i 128r.

79 de maig de 2018 Ibid., f. 6v.

80 de maig de 2018 A l'abat de Banyoles, la Generalitat va moderar la imposició inicial que havia establert sobre els teixits de llana. Com que el valor de la llana havia augmentat, havia provocat que el preu final dels teixits hagués augmentat de 4 a 5 salaris per llana de Barcelona (una mesura que equivalria a 1.555 metres, segons el DIEC). Els escoltes van deliberar que els teixits per valor de més de 5 salaris per cana de Barcelona pagarien 2 sous per lliura de diners, mentre que les ordiacions inicials establien un valor imposable de 4 salaris per cana a Barcelona. Ibid., f. 191.

81 de maig de 2018 Ibid., ff. 192v i 193r.

82 de maig de 2018 Ibid., 616, ff. 4v. i 5r.

83 de maig de 2018 Ibid., 618, f. 197.

84Els diputats de Cathalunya residents a Barchinona ordonats a la Cort General de La Leyda celebrats. Ibid., 619, f. 1v.

85 de maig de 2011 Comte i Delgado de Molina, Rafael, Hernández Calleja, Ana, Riera Viader, Sebastio i Rovira i Solo, Manuel, Fonts per a l'estudi de les Corts i els Parlaments de Catalunya. Catéleg dels processos de Corts i Parlaments, dins de Les Corts a Catalunya: Actes del Congrés d'Hістária Institucional, (Barcelona, 1991), p. 33.

86LVS, ff. 110ra -110rb.

87LVS, ff. 95vb -96va.

88 de maig de 2018 Solé i Sabaté, Josep Maria (dir.), cit. (n. 41). L'altra obra de referència sobre aquest tema és Sans Travé, Josep Maria, El catéleg de Diputats i Ordors de Comptes de la Generalitat (1359 - 1710) de Pere Serra i Postius(Barcelona, 1980).

ACA. • Arxiu de la Corona d'Aragó. AEM. • Anuari d'Estudis Medievals. El 1997, el govern de La Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. LQS. • Llibre dels Quatre Senyals. LVS. Llibre de Vuit Senyals. RABLB. Reial Acadsmia de les Bones Lletres de Barcelona. ReFC. Revista Espanyola de Finançament i Comptabilitat.

Rebut: 23 de març de 2020; Acceptat: 13 de juliol de 2020

Aquest és un article publicat en accés obert sota una llicència Creative Commons

Caixa 1415 Valparaíso-Xile Telèfon: (56-32) 2273087

Fax: (56-32)2273429

Valparaíso, Xile

a.guzman@vtr.net